

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

106. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeuniv.edu) [i /istinyeunivedu](https://www.youtube.com/istinyeunivedu)

Öğrencimiz Özenç Kayalı tarafından tasarlanmıştır.

İnsan Ticareti Raporu ve Çocuk Askerler!

Doç. Dr.Fahri Erenel

ABD,2021 yılı İnsan Ticareti başlıklı raporu ile Türkiye'yi ciddi bir şekilde eleştirilmektedir.Medya'da "Çocuk Askerler "konusu ile yer alan bu rapor, aslında insan ticaretini önleme,insan kaçakçıları ile mücadele gibi konularda Türkiye'nin yaptıkları ve yaptıklarından geliştirilmesi gereken konuları içermekle birlikte, Suriye'de çocukları silah altına alan,kullanan muhaliflere ve Libya'ya çocuk askerlerin gönderilmesi ve kullanılmasına Türkiye'nin destek sağladığı özellikle vurgulanmaktadır.

Öncelikle bir konuyu dikkate almak gerekmektedir.Bu rapor,içlerinde ağırlıklı olarak Türkiye karşıtı başta sözde insan hakları grupları olmak üzere çeşitli uluslararası kuruluşlardan gelen doküman ve belgelere dayandırılarak hazırlanmıştır.Kısacası raporun maksatlı hazırlanmış olduğunu, geçmişteki benzeri raporlara dayanarak söyleyebiliriz.

Bir NATO müttefiki tarihinde ilk kez çocuk asker suçlaması ile karşılaşmaktadır.Bu konu eğer gerçekten belgelere dayalı olarak hazırlandı ise neden Türkiye ile istişarede bulunularak hazırlanmamış ve Türkiye çok farklı bir konuda eleştirilmiştir.Öncelikle Dünya üzerinde yaşananlara,Türkiye-ABD arasında ki sorunlara,ABD 'nin bölgesel politikalarına bakmak gerekmektedir.

ABD,bu hamlesi ile Türkiye'yi tam anlamı ile kontrolü altına almak,uluslararası kamuoyunda hassas bir konuda yalnızlaştırmak,Suriye ve Libya politikalarında geri adım atmaya zorlamak,PYD/PKK terör örgütü'nü baskıdan kurtarmak maksadı ile yeni bir politikaya başladığı görülmektedir.

Türkiye'nin kullanımına dolaylı olarak destek verdiği için eleştirildiği "Çocuk Asker" kavramının açık bir tanımı bulunmamakla birlikte,18 yaşının altında olan, herhangi bir devletin silahlı kuvvetlerine veya diğer düzenli veya düzensiz silahlı kuvvet veya silahlanmış siyasi örgüte üye olan veya bağlı bulunan herkesi kapsayacak şekilde ele alınmaktadır.Çocuk askerlerden bahsetmek için sıcak çatışma olması veya çocukların bizzat bu çatışmalara katılması gerekmemektedir.Çocukların askeri amaçla dolaylı olarak kullanımı da çocuk asker kavramı kapsamında değerlendirmektedir.

Vietnam'da gerçekleşen çocuk asker kullanımı ilk örneği oluşturmaktadır.Vietkong örgütü çocukları kullanarak ABD'li askerlere bombalı saldırılarda bulunmuş,ABD'de çok sayıda çocuğu bu saldırıları dayanak alarak öldürmüş ve ciddi savaş suçu işlemiştir.Rusya'nın da,bu konuda karnesi çok zayıf olmakla birlikte menfaatine dokunulduğu için Türkiye'nin Libya ve Dağlık Karabağ'da Suriye'den getirmiş olduğu muhalif gruplarda çocuk askerlerin kullanımına dolaylı destek verdiğini bir çok defa gündeme getirmiş olduğunu unutmamak gerekiyor.

ABD'nin bu konuda çok uzağa gitmesine gerek yoktur.Desteklediği PYD/PKK terör örgütünün geçmişte ve günümüzde ki çocuk asker kullanımı birçok benzeri raporlar ile teyit edilmesine rağmen, ABD bu örgütü kullanmaya devam etmektedir.Çok sayıda çocuk asker kullanan Taliban ile görüşme masasına oturmakta bir beis görmemektedir.

PKK terör örgütü'nün 1994'den beri çocukları aktif çatışmalarda kullandığı, % 10'u kız olmak üzere yaklaşık 3000 çocuğun çatışma içerisinde yer aldığı tahmin edilmektedir. PKK bir dönem çocuklardan oluşan bir tabur oluşturmuştur. Etkisiz hale getirilen sözde PKK liderlerinden birinin kod adı ile kurulan tabura Tabura Zaroken Şehit Agit (Şehit Agit Çocuk Taburu) adı verilmiştir.Üç bölükten oluşan bu taburu en azından söylemde sekiz ila 12 yaşlarında beş çocuktan oluşan bir komite yönetmiştir. Bugüne kadar bilinen en küçük PKK mensubu ise yedi yaşındadır. İngiliz Guardian gazetesine röportaj veren bir kadın terörist ilk çatışmaya girdiğinde sadece 13 yaşında olduğunu belirtmiştir 1997 yılında Türk ordusu tarafından Cudi Dağı'nda 14 yaşında Suriye kökenli bir kız çocuk asker yakalanmış ve bu çocuğun 13 yaşında örgüte katıldığı ifadesinden öğrenilmiştir. 6 Kasım 2006 tarihinde yayınlanan "PKK'nın Üçte Biri Yabancı" başlıklı habere göre PKK mensuplarının % 22'si dokuz ila 18 yaş arasındadır. Çocukları propaganda amaçlı ve gösterilerde ön saflarda kullanmakta bu örgütün stratejileri arasında yer almaktadır.

Bu sözde listede neden İsrail yoktur? diye öncelikle sormak gerekmektedir.Filistinli çocuklara karşı hiçbir hukuk kuralı tanımadan uyguladığı şiddeti nereye koymak gerekmektedir.Üstelik bu raporları hazırlayan sivil toplum kuruluşları değil BM'dir.

Bu listede Rusya neden yoktur? Suriye İnsan Hakları Gözlemevi'nin açıkladığı rakamlara göre Mart 2011 ile Mart 2018 arasında hayatını kaybeden 24.000 çocuğun ve sivillerin %93'ünün müsebbibi Rusya ve Esed rejimidir.

2004-2009 yılları arasında Pakistan'a yapılan drone saldırılarında 129 çocuk hayatını çocuğun ölümüne neden olan ABD nerededir? 4000'e yakın çocuğun hayatını kaybettiği Afganistan iç savaşında çocuklar konusunda Türkiye denilince bu kadar hassas olan ABD çocuk ölümlerini neden önleyememiştir?

Yemen'de Suudi Arabistan ve BAE 'nin 15.000' yaklaşan hava saldırıları sonucu yaşamını yitiren binlerce çocuğun ölümü neden önlenememiştir?

Savaşlar nedeniyle 400 milyonu aşan yetim çocuğa sözde özgür dünya ne tür yardım yapmaktadır? Bu savaşların çoğunun ana aktörü'nün ABD olduğunu unutmadan bu sorunun cevabını da sormalıyız ABD'ye.

Avrupa'ya ulaşan onbinlerce mülteci çocuğun kayıp olduğu resmi raporlar yer almaktadır. Avrupa Parlamentosu 2020 yılı verilerine göre 170 bin civarında korunması gereken mülteci çocuğu yetersiz önlemleri ile koruyamayan, onların istismar edilmemeleri, organ mafyalarının ellerine düşmemeleri, farklı genler yapısıyla araştırmalar için kullanılmamaları için ciddi tedbirler almayan Avrupa ülkeleri bu sözde raporun neresinde yer almaktadır?

Bu örnekleri arttırabiliriz. Arttırdığımız zaman bu raporun ne kadar düzmece olduğu daha iyi görebiliyoruz.

Yeni Uzay 2.0 :Askeri ve Stratejik Rekabet Kızıyor.

Doç. Dr. İnci Sökmen Alaca-Arel Üniversitesi -25.06.2021

<https://www.aa.com.tr/tr/analiz/yeni-uzay-20-askeri-ve-stratejik-rekabet-kizisiyor/2284976>

Brüksel’de düzenlenen NATO Zirvesi’nin sonuç bildirisinde, ortaya çıkan yeni tehdit ve sınamalar karşısında ittifakın siyasi rolünü ve kapasitesini artıracığı ifadelerine yer verildi. Bu yeni tehdit alanlarından biri, 2019’da Londra’da düzenlenen NATO liderler zirvesinde de değinilen ve yeni askeri hareket alanlarından biri olarak tanımlanan uzaydı. Dış uzay ortamında özel sektörün de dâhil olmasıyla aktörlerin sayısının artması, bu alanda yaşanabilecek bir savaşın mahiyetinin yeni nesil silahlarla değiştirilebilir olması, dünyada hegemon devlet olmak için uzayda hâkimiyetin birincil koşul sayılması ve gelişmiş ülkelerin savunma ve caydırıcılık faaliyetlerini uzay koşullarında geliştirmesiyle uzay, stratejik açıdan yeniden ön plana çıkan bir alan haline geldi.

ABD, Rusya, Çin ve Fransa’nın uzay komutanlıkları kurarak uzay savaş doktrinleri oluşturmaları ve bu amaçla tesis edilen birimlere ciddi sayıda askeri personel tayin etmeleri ve geliştirdikleri yeni savunma silah sistemleri bu yeni rekabetin iyice kurumsal bir niteliğe kavuştuğunu gösteriyor. Uzayda ülkelerin sahip oldukları sivil ve askeri uydulara yönelik saldırılar artık savaş sebebi sayılıyor. Son NATO toplantısında da 30 ülkenin herhangi birine böyle bir saldırı gerçekleşmesi durumunda diğer ülkelerin de ittifakın beşinci maddesini işletileceği kararı sonuç bildirisine eklendi. İttifakın içinde uzayla ilgili yeni bir birim oluşturulurken, 2022’de kabul edilecek “NATO 2030 Yeni Bir Çağ İçin Birlikte” vizyon belgesi kapsamında uzayın da geniş şekilde yer alacağı gösterilmiş oldu.

2021 yılı içinde yaklaşık 40’a yakın uzay cismini fırlatacak olan Çin, ABD’nin hemen ardından kendi uzay aracını Mars’a göndererek ABD ile aynı anda aynı misyonlar için faaliyet gösteriyor. Tüm bu **uzay çalışmalarında** Rusya’nın desteğinin de olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Özellikle alçak yörünge bölgesiyle dış uzay, dünyanın uydusu ay ve diğer yakın gezegenler, uzaya erişim imkânına sahip ülkeler nezdinde kendi ulusal güçlerini artırmada önemli bir stratejik alan olarak yeniden önem kazandı. Askeri caydırıcılık ve güçlü savunma için uzayın ülkelerin askeri kapasitelerini “kuvvet çarpanı” kavramı çerçevesinde artırdığı ikinci uzay dönemi; yani “Uzay 2.0” artık devrede. İlk olarak Soğuk Savaşın nükleer silahlanma yarışında, Sovyetler Birliği’nin yapay uydular göndererek ve gerçekleştirdiği insanlı alçak yörünge seyahatleri ile uzayda ABD’den çok önce güç erişimine kavuşması, ABD hükümetinin ulusal savunmasında ciddi bir korku ve tehdit yaratmıştı. Apollo projesi ile Ay’a ayak basılması ABD’nin uzayda güç dengesini eşitlerken, nükleer füzelerin uzay atmosferine çıktığı anda imha edilmesini sağlayabilecek hava savunma silah sistemlerinin de geliştirilmesini sağladı. Soğuk Savaşın bitmesiyle durgunluk dönemi yaşayan uzay çalışmaları, 2003 yılında Çin’in ilk insanlı uzay uçuşunu yapmasıyla yeniden hareketlenmeye başladı. Amerikan özel sektör girişimcilerinin de uzay misyonlarına dâhil olması, Avrupa Uzay Ajansı (ESA) dışında İsrail, Hindistan, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Güney Kore, Yeni Zelanda, Avustralya ve Japonya’nın uzay çalışmalarıyla çok aktörlü bir nitelik kazandı. Uzay 2.0 ortamında bu kez Rusya’ya ek olarak Çin de ABD ve müttefikleri tarafından yeni bir tehdit olarak görülmeye başladı.

NATO liderler zirvesi sonuç bildirisinde, Çin'in savaşın doğasını değiştirmeye sahip yeni yıkıcı teknolojilere yatırım yaptığına, ekonomik ve askeri silahlanma alanındaki yükselişine ve dahası ittifakın uluslararası alandaki güvenliğine meydan okuduğuna yer verildi. Yeni silahlar ve savaş teknolojilerinin uzay alanı için geliştirilmiş olması en kritik konu olarak öne çıkıyor. Çin'in küresel güç olma çalışmalarının altında barışçıl maksatların yatmadığı yönündeki ifadeler de bu kapsamdaki tehdit algısını yansıtıyor.

2030 yılında yapay zekâ alanında dünya lideri olmayı planlayan Çin, bu teknolojiye dayalı otonom silah sistemlerini, ilaveten yönlendirilmiş elektromanyetik spektrum silahlarını, 5G bağlantılı yeni teknolojileri ve kuantum ışınlama ve biyo-teknoloji alanındaki yeni uygulamaları sürekli geliştirmekte. Çin ordusu 2015 yılında büyük veri ve yapay zekâyâ dayalı otonom ve yönlendirilmiş enerji silah sistemlerini konu edinen ve yeni bir savaş konseptinin üstünde duran "Işık Savaşı" isimli bir kitap yayınladı. Ayın karanlık yüzüne ilk inişi gerçekleştiren Çin'in otonom robotu ay yüzeyinden materyal toplarken bir yandan da elektromanyetik deneyler yaptı. Işık harbine uygun şekilde testleri devam ettiren Çin'in, uydulara yerleştirilebilecek otonom, yönlendirilmiş elektromanyetik spektrum bazlı silahlar (lazer ve yüksek güçlü mikro dalga silahları) ile bu yeni savaş konseptini 2030'a kadar hayata geçirmeyi planladığı ileri sürülebilir. Bu ışık harbi konsepti, öncelikle hipersonik füzeler ve kıtalararası balistik füzeleri hızlı şekilde imha eden lazer yapıda bir hava savunma sistemi olarak düşünüldü.

Özellikle alçak yörünge bölgesiyle dış uzay, dünyanın uydusu ay ve diğer yakın gezegenler, uzaya erişim imkânına sahip ülkeler nezdinde kendi ulusal güçlerini artırmada önemli bir stratejik alan olarak yeniden önem kazandı. Askeri caydırıcılık ve güçlü savunma için uzayın ülkelerin askeri kapasitelerini "kuvvet çarpanı" kavramı çerçevesinde artırdığı ikinci uzay dönemi; yani "Uzay 2.0" artık devrede.

Uluslararası uzay hukuku uzayda yürütülecek faaliyetlerde barışçıl amaçları zorunlu kılarken, Çin 2007 yılında rakip ülkelerin askeri uydularını hedef alan bir tatbikat gerçekleştirdi. Dünyadan kendi meteoroloji uydusunu vurarak askeri kapasitesini ve uydu savaşlarına hazırlıklı olduğunu gösterdi. Ayrıca uzayda yer alan uydu ve silah sistemlerinin ana yapısının bilişim altyapısı ile oluşturulduğu düşünülürse siber tehditler de uzay alanına eklenmekte, yapay zekâ teknolojisinde lider konuma gelmiş bir ülkenin siber saldırı silahlarının da yıkıcı olacağı düşünülmekte. Çin'in uzayda da liderliğe oynadığı dikkate alınırsa uzaydaki tüm uyduları devre dışı bırakabilecek siber yazılım sistemleri geliştirebilme ihtimali de gözden uzak tutulmuyor. Uydu savar silah sistemleri, özellikle uzay tabanlı lazer silah sistemleri, Çin'in en önem verdiği yeni nesil silahlardan.

Çin'in yeni savunma stratejilerinin yer aldığı 2019 tarihli "Beyaz Kitap"ta dış uzay alanı, uluslararası stratejik rekabette kritik bir alan olarak tanımlandı ve dış uzayda güvenliğin sağlanması ulusal ve sosyal kalkınma için öncelikli bir konu olarak belirtildi. Çin lideri Şi Cinping ordudan uzayda yeni doktrinler, kavramlar geliştirilmesini ve dünya yörüngesinde dönen uydular için Uzay Alanı Farkındalığı oluşturulmasını istedi. Çin 2024'te yapımı bitecek olan ve alçak dünya yörüngesine yerleşecek kalıcı Tiangong uzay istasyonunun modüllerini, son gönderdiği üç taykonot ile geliştirmeye devam ediyor. Bu uzay istasyonun 10 metreye kadar uzanan ve 20 tonluk bir uzay objesini kavrayabilecek devasa robotik kolları bulunuyor. Füze ile

vurma, lazer ile yok etme, uydu kör etme, siber saldırı ile devre dışı bırakma dışında diğer ülkelerin uydularını robot kollarla ele geçirebilme tehdidi ABD tarafından dile getirildi ve Çin'in alçak yörüngedeki modüler uzay istasyonu askeri bir üs şeklinde yorumlanarak bu yönden tehlikeli görüldüğü ifade edildi.

Düşük yerçekimi ortamında tıbbi ve biyolojik virüs deneylerinin yapılabilirdiği T şeklindeki uzay istasyonu, Çin'in bu alandaki çalışmalarını sürdüreceği yeni laboratuvar ortamı olarak düşünülmekte. Çin'in Ay misyonu kapsamında istasyon içerisinde yaşam destek üniteleri ve bitki ve su atık sistemleri de yer alacak. Uluslararası Uzay İstasyonu 2024'te fiilen sona erdirileceğinden Çin, kendi uzay istasyonu ile bu misyonun yerini almak istiyor. Nitekim inşası devam eden kendi uluslararası uzay istasyonu çalışmalarını şeffaflaştırmak amacıyla Birleşmiş Milletler (BM) Dış Uzay Ofisi ile birlikte bu istasyonda bilimsel çalışma yapmak isteyen ülkelere 2018'de çağrıda bulunmuştu. Seçilen ülkeler Rusya, Belçika, Fransa, Almanya, Hindistan, İtalya, Japonya, Kenya, Hollanda, Norveç, Meksika, Polonya, Peru, Suudi Arabistan, İspanya ve İsviçre uzay tıbbi, biyo-teknoloji, düşük yerçekimi, uzay radyasyonu etkileri ve uzayda bitki yetiştirme konularında bu istasyonda yer alabilecekler. Kapasitesi sürekli artırabilecek şekilde dizayn edilen istasyonda birleşme üniteleri (bağlantı limanları) farklı uzay araçları ile fırlatılan modüllerin eklemlenmesine uygun şekilde tasarlandı.

Dış uzay ortamında özel sektörün de dâhil olmasıyla aktörlerin sayısının artması, bu alanda yaşanabilecek bir savaşın mahiyetinin yeni nesil silahlarla değiştirilebilir olması, dünyada hegemon devlet olmak için uzayda hâkimiyetin birincil koşul sayılması ve gelişmiş ülkelerin savunma ve caydırıcılık faaliyetlerini uzay koşullarında geliştirmesiyle uzay, stratejik açıdan yeniden ön plana çıkan bir alan haline geldi.

Çin, uzay istasyonu dışında, Hubble teleskobunun benzeri olan ve ondan 300 kat daha iyi görüntü kalitesine sahip modüler Xuntion (Cennetleri Araştıran) teleskobunu, dünyaya yakın asteroitleri tespit etmek, Çin uzay madenciliği faaliyetlerini desteklemek için kullanmak ve diğer gezegen çalışmalarına katkıda bulunmak için alçak yörüngede kendi uzay istasyonuna yakın şekilde konuşlandırılacak. Teleskop mekanizmasının yeni geliştirilen uzay tabanlı lazer silahların düşman uydularını vurması için hedef noktasını gösterme bakımından da önemli bir rolü olacak. Yer tabanlı radar hedef uyduları tespit ederken, konuşlandırılabilen membran teleskop lazerin hedefi vuruşuna odaklanabiliyor. Askerî açıdan bakınca, Çin'in, muhtemel bir ışık harbini destekleyici sistemleri alçak yörüngeye yerleştirmekte olduğu varsayılabilir.

2021 yılı içinde yaklaşık 40'a yakın uzay cismini fırlatacak olan Çin, ABD'nin hemen ardından kendi uzay aracını Mars'a göndererek ABD ile aynı anda aynı misyonlar için faaliyet gösteriyor. Tüm bu uzay çalışmalarında Rusya'nın desteğinin de olduğunu söylemek yanlış olmaz. Anti-uydu savaş sistemi Ruslar tarafından Soğuk Savaş'ta ABD'ye karşı düşünülmüştü. İlk Mir uzay istasyonunu yapan Ruslar, Çinlileri de bu alanda istasyon sahibi olmaları için teşvik etmişti; iki ülke Mart 2021'de Ay üzerinde ya da yörüngesinde ortak bir Ay uzay üssü kurmayı kararlaştırdılar. NATO tarafından potansiyel tehdit addedilen Rusya güçlü nükleer silah kapasitesi ve uzay deneyimi ile Çin'in yanında yer alarak bir güç dengesi oluşturmuş görünüyor. Asya Pasifik'teki Quad ittifakı ülkeleri Japonya, Güney Kore, Hindistan ve Avustralya'nın uzay çalışmaları da bu kapsamda Çin'e karşı ABD tarafından destekleniyor.

Uzayda savaş gücü anlamında rakibinin gerisinde kalan Amerikan hükümeti uluslararası hukuku ön plana çıkararak, rakiplerini engellemeye çalışan bir strateji izliyor. Sovyetler Birliği'nin Sputnik'i 1957'de uzaya fırlatmasıyla, insanlı uzay uçuşlarının ardından 1967 yılında Dış Uzay Anlaşması imzalanmıştı. Bu stratejiye benzer bir şekilde günümüzde ABD ile sekiz ülke arasında imzalanan Artemis Ay Anlaşması, Çin ve Rusya'nın bu uydu üzerindeki faaliyetlerini durdurma yönünde ilk adım olarak görülebilir. NATO da uzayın askeri anlamda silahlanmaması için uluslararası anlaşmalara bağlı kalacağını bildirisine ekleyerek rakiplerinin askeri faaliyetlerinin karşılıksız kalmayacağını ortaya koydu. Öte yandan, Çin'in bugüne kadar gönderdiği iki uzay aracının hızla düşerek dünya yüzeyinde tehdit yaratması da ABD tarafından Çin'in bu faaliyetleri karşısında dünya kamuoyunu yanına çekmek için fırsat olarak kullanılıyor.

NATO bünyesi içinde çalışmalara başlayacak olan uzay birimine katkı sağlama konusunda Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) bünyesinde de Eskişehir'de kurulması önceden planlanmış olan ve örgütlenme yapısı belirlenen Türk Uzay Kuvvetleri'nin de aktif hale getirilmesine karar verildi. Uzayda bulunan uydularımızın güvenliğini yakından takip edecek olan yeni kuvvet alanı, Hava Kuvvetleri'nden ayrı bir birim olacak. Uzaydaki yeni misyon görevlerine NATO kapsamında hazırlık yapacak Türk Uzay Kuvvetleri'nin ittifak bünyesinde geliştirilecek uzay savunma ve silah sistemleri konusunda da ordunun gelişmesine katkı sunacağı öngörülüyor. Türkiye'nin de yeni stratejik tehdit alanlarına hızlıca entegre olabilmesi böylece tamamlanacaktır.

İran dünyada en fazla kripto para üreten 7 ülkeden biri oldu.

<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/iran-dunyada-en-fazla-kripto-para-ureten-7-ulkeden-biri-oldu/2293536>

İran Elektrik Üretim ve Dağıtım Şirketi bünyesindeki kripto para üretim merkezlerine elektrik temin biriminin başında yer alan Muhammed Hudadadi Behlül, ülkedeki kripto para üretimiyle ilgili açıklamada bulundu.

Behlül, ülkesinin indirimli elektrik tarifeleri nedeniyle Çin, Rusya, ABD, Kazakistan, Kanada ve İzlanda ile birlikte dünyada en fazla kripto para üreten 7 ülkeden biri olduğunu belirterek, bunun yüksek miktarda elektrik enerjisinin tüketimine neden olduğunu söyledi.

İran'da şu ana kadar 196 bin 233 izinsiz kripto para üretim cihazına el koyduklarını açıklayan Behlül, bu cihazların elektrik tüketiminin 570 megavattan fazla olduğunu ve bunun karşılanması için 800 megavat kapasiteli bir elektrik santralinin kurulması gerektiğini ifade etti.

Behlül, bir bitcoin üretimi için tüketilen elektriğin 35 bin hanenin tükettiği elektriğe denk geldiğini aktararak, halktan izinsiz kripto para üretilen merkezleri kendilerine bildirmelerini istedi. İran'da yaşanan toplu elektrik kesintileri nedeniyle ülkede Bitcoin madenciliği faaliyetleri 26 Mayıs'ta Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani'nin talimatıyla askıya alınmıştı. Bitcoin madenciliğine getirilen yasak 22 Eylül'e kadar sürecek.

Ruhani, 8 Haziran'da yaptığı açıklamada, ülkede kripto para faaliyetlerinin yasallaştırılmasını ve bu alana yatırım yapan vatandaşların sermayesinin korunmasını sağlamak için gerekli adımların atılması çağrısında bulundu.

Savunma ve havacılık şirketleri kazandırdı

Dünyanın önde gelen savunma ve havacılık şirketleri yılın ilk yarısında hisse senedi piyasalarında yatırımcısına kazandırdı

		2020 SONUNA GÖRE GETİRİ (YÜZDE)	HAZİRAN 2021 GETİRİSİ (YÜZDE)
GENERAL DYNAMICS	General Dynamics	26,5	-0,9
AIRBUS	Airbus	20,8	1,7
	Raytheon Technologies	19,3	-3,8
	Northrop Grumman	19,3	-0,7
	Leonardo	15,2	-4,2
THALES	Thales	14,9	2,6
	L3 Harris Technologies	14,4	-0,9
	Boeing	11,9	-3
BAE SYSTEMS	BAE Systems	6,8	-0,9
	Lockheed Martin	6,6	-1

03.07.2021

Hayvanların Korunmasına ilişkin kanun teklifi TBMM’de

Hayvanlara işkence yapmak, acımasız ve zalimce muamelede bulunmak suç kapsamına alınarak adli yaptırıma tabi tutulacak

Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını en geç 31 Aralık 2022 tarihine kadar **dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına alıracak**

Pet-Shop’larda **kedi ve köpek bulundurulması yasaklanıyor**

İDARİ PARA CEZALARI (LİRA)

1200

Kedi ve köpek sahiplerinden hayvanlarını **kayıt altına almayanlara** hayvan başına

2 BİN

Ev hayvanını **terk edenlere** hayvan başına

35 BİN

Bir hayvan **neslini yok edecek müdahalede** bulunanlara

4 BİN 500

Yetkisi olmadığı halde **hayvan deneyi yapanlara** hayvan başına

5 BİN

Hayvanların ticari amaçla **film çekimi ve reklam için kullanılmasıyla** ilgili hususları ihlal edenlere

5 BİN 250

Kurban kesimi sırasında uyulması **gereken hususlara aykırı davranışlara** hayvan başına

11 BİN

Pitbull Terrier, Japanese Tosa türlerinin **satışını yapanlara** hayvan başına

HAPİS CEZASI

Bir ev hayvanını veya evcil hayvanı **kasten öldüren kişiye**

6 AYDAN 4 YILA KADAR

Nesli yok olma tehlikesi altında olan bir hayvanı öldüren kişiye

1 YILDAN 5 YILA KADAR

Bir **hayvan neslini yok eden** kişiye

5 YILDAN 10 YILA KADAR

Hayvanları **dövüştüren kişilere**

3 AYDAN 2 YILA KADAR HAPİS VEYA ADLİ PARA CEZASI

01.07.2021

ANADOLU AJANSI

Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi kuruluyor

Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi (MKE AŞ) kurulmasını içeren kanun teklifi, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalastı

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/23911>

Türkiye'nin aktif uydusu 7'ye yükseldi

Uzayda uydu sahibi 30 ülkeden biri olan Türkiye'nin aktif uydu sayısı, Türksat 5A'nın da hizmete alınmasıyla 7'ye yükseldi

12
kilovat

Türksat 5A, 12 kilovat güçle çok daha kaliteli bir **TV yayıncılığı** ve **haberleşme** hizmeti sağlayacak

HABERLEŞME UYDULARI

TÜRKSAT 3A

TÜRKSAT 4A

TÜRKSAT 4B

TÜRKSAT 5A
35 yıl görev yapacak

GÖZLEM UYDULARI

GÖKTÜRK-1

GÖKTÜRK-2

RASAT

GÖREVİ SONA EREN UYDULAR

TÜRKSAT 1B

TÜRKSAT 1C

TÜRKSAT 2A

YAKINDA UZAYA GÖNDERİLECEK

TÜRKSAT 5B
2021'in son çeyreği

TÜRKSAT 6A
2022

4 Türkiye'nin uzayda aktif görev yapan haberleşme uydularının sayısı 4'e,

3 Türksat'ın kendi uydularıyla operasyon yürüttüğü yörünge sayısı da ilk defa 3'e çıktı

Eşlerini kaybetmiş iki penguenin tesellisi, fotoğraf ödülü getirdi.

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-55420175>

2020 yılı birçok güçlü ve dokunaklı fotoğrafa sahne oldu. Avustralya'da yayımlanan Oceanographic dergisinin düzenlediği Ocean Fotoğraf Ödülleri'nin kazananlarından olan fotoğraf da böyle bir fotoğraf.

Eşlerini kaybetmiş iki dul penguenin birbirlerine sarıldıkları bu fotoğraf Tobias Baumgaertner tarafından Avustralya'nın başkenti Melbourne'de çekildi. Alman fotoğrafçı, fotoğrafı çektiği esnada fotoğraftaki iki penguenin eşlerini henüz kaybettiğini ve birbirlerini teselli ettiklerini söyledi.

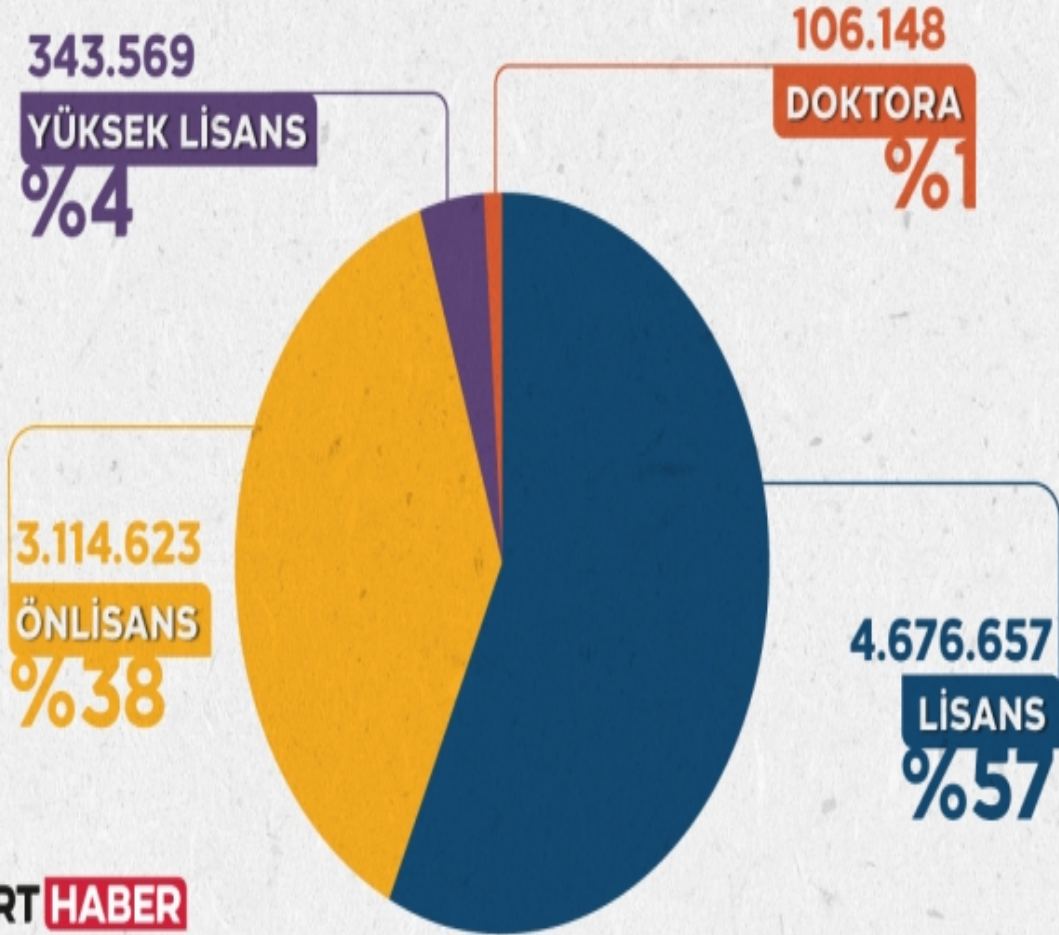
Melbourne'deki St Kilda İskelesi'nde boyları yalnızca 33 cm olan peri penguenlerinden oluşan bir koloni yer alıyor. Dünyanın en küçük penguen türlerinden olan bin 400 peri pengueni burada yaşıyor ve gönüllüler tarafından da izleniyor.

Lisansüstü eğitime yeterli ilgi gösteriliyor mu?

Yüksek lisans ve doktora programları **birçok fırsat** sunuyor. Uzmanlara göre, Türkiye’de lisansüstü eğitime gösterilen ilgi düşük; bunun ana sebeplerinden biri lisansüstü programların yeterince tanıtılmaması.

2020-2021 Öğretim Yılı Toplam Öğrenci Sayısı : 8.240.997

TRT HABER

Kaynak: Yükseköğretim Bilgi Yönetimi Sistemi

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/lisansustu-egitime-ilgi-yeterli-degil-591934.html>

Binalara kimlik kartı

Bina Kimlik Sistemi uygulaması **yürürlüğe girdi.**

Yapı denetimli olarak tamamlanan her binaya sertifika niteliğinde **QR kodlu ve RFID çipli** elektronik etiket verilecek.

Binalara ait teknik bilgiler **teknolojik levhalara** işlenecek.

Levhanın montajı için yapı sahiplerinden **ücret alınmayacak.**

BKS yapının **kolay görünen** bir yerine asılacak.

QR kodu ile bilgilere **50 metre mesafeden** dahi ulaşmak mümkün olacak.

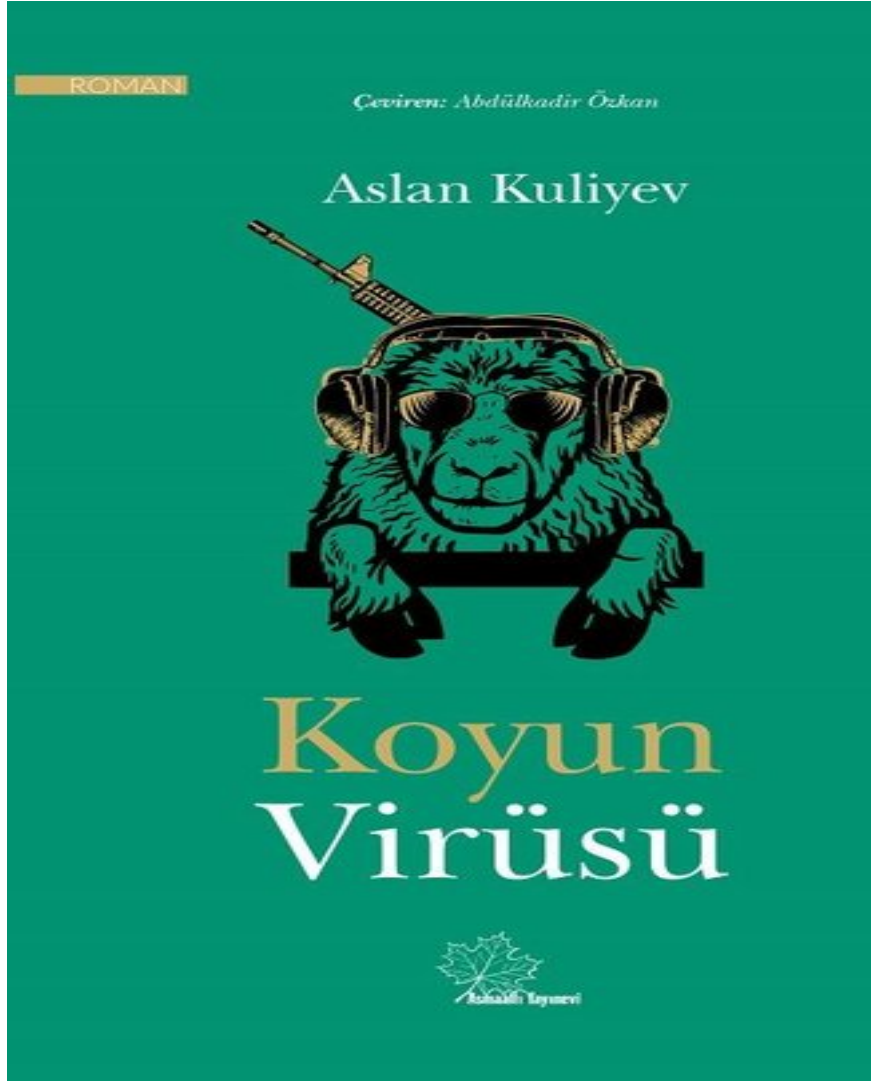

Sertifikanın bedelleri her yıl Bakanlıkça belirlenerek ilan edilecek.

TRT HABER

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/binalarin-kimlik-karti-olacak-591930.html>

Kitap Tavsiyesi

Koronavirüs dönemi sona ermiştir. Güzel ve güneşli günler çok sürmez. Koyunlardan bulaşan bir hastalık yüzünden herkes benliğini kaybeder. Kadın şiddeti gören bir yazarın doktoru tarafından keşfedilen bu gerçeğin bürokratik ayak oyunları ile saklanmaya çalışılması; kısa süre içinde tüm halkı amansız bir bilinmezliğin pençesine terk eder. Bu sırada salgının kendi topraklarına yayılmasını istemeyen devletler, BM nezdinde gizli bir toplantı yaparak bu ülkeyi işgal etme kararı almıştır.

Bilgiyi NATO genel sekreterinden edinen cumhurbaşkanı bir yandan Yeşil Ada'daki karantinadan kaçarak ana karayı işgal eden koyunlaşmış insanlara karşı savaş vermekte, diğer yandan sağlık bakanından gelecek iyi haberleri beklemektedir. Azerbaycan'ın ünlü yazarlarından Aslan Kuliyeve, bu eserinde fütürizmin doruklarına çıkarak fanteziyle realiteyi birbirlerine ayna olarak tutuyor. Yer yer romantik ve epik unsurları işlemesinin yanı sıra psikolojik tahlillere tanık olacağınız maceranın nerede başlayıp nasıl bittiğini soluksuz okuyacaksınız. Nihayetinde büyük sancılardan sonra doğan aydınlık sabahlara dair inancımız bir kat daha artacak.

